
Financial Intelligence Unit - Nederland
Jaaroverzicht
FIU-Nederland
2022

De missie van de FIU-Nederland is om samen met haar publieke en private partners, zowel nationaal als internationaal, witwassen, onderliggende delicten en terrorismefinanciering te bestrijden en te voorkomen, om zo onder meer de integriteit van het financiële stelsel te waarborgen. Als FIU-Nederland dragen wij hieraan bij middels excellente financial intelligence en door het vroegtijdig signaleren van nieuwe trends en fenomenen waarover wij onze partners voorlichten zodat wij gezamenlijk optimaal kunnen bijdragen aan het voorkomen en opsporen van misdrijven.

Inhoudsopgave

Jaaroverzicht FIU-Nederland 2022

1 De cijfers

> 1.1 Complexiteit in de cijfers
> 1.2 Opmerkelijke cijfers verklaard

2 De ontwikkelingen in 2022

> 2.1 De wereld
> 2.2 Europa
> 2.3 Nederland

3 De resultaten

> 3.1 Witwassen en onderliggende delicten
> 3.2 Terrorismefinanciering

> Het jaar 2022
> Nawoord
> Bijlage I
> Bijlage II
> Bijlage III

Het jaar 2022

Helaas is 2022 het jaar dat de boeken in gaat als het jaar waarin Rusland Oekraïne binnenviel. Een gebeurtenis met zeer veel leed tot gevolg en waarvan het einde, op het moment van schrijven, nog niet in zicht is. Een gebeurtenis die daarnaast de Sanctiewet 1977 ineens een nieuw tijdperk in trok. Een tot dan toe nog niet eerder vertoond sanctiepakket werd met grote snelheid uitgerold en vroeg veel van alle betrokkenen, ook binnen het Wwft-domein. De hele keten schaalde op en zocht bij elkaar naar kennis en kunde om zo goed mogelijk te monitoren of er sprake was van sanctieovertredingen. Vanuit de FIU-Nederland hebben we vanaf die eerste dag mensen ingezet om specifiek aandacht te geven aan deze ontwikkelingen. Wat dit heeft opgeleverd leest u in hoofdstuk 3, het hoofdstuk waarin we stilstaan bij een aantal van de opvallende resultaten van het afgelopen jaar.

Ook in het tweede hoofdstuk wordt stilgestaan bij onze resultaten, namelijk die van de verschillende evaluaties. Het jaar stond voor ons gedeeltelijk in het teken van de uitkomsten van een aantal beleidsevaluaties die de jaren daarvoor zijn uitgevoerd. Dergelijke evaluaties zijn zeer waardevol omdat ze helpen bij het zetten van de volgende stap. Maar de dag waarop de resultaten van zo'n grondig onderzoek naar buiten komen is toch altijd spannend. Het vervult mij met trots dat de uitkomsten onderschrijven dat wij als keten en als FIU-Nederland stappen gezet hebben. Dat ons systeem door de Financial Action Task Force (FATF) als robuust gezien wordt. En dat wij als FIU-Nederland door diezelfde FATF een bijzondere vermelding krijgen en zeer hoog gewaardeerd worden. Tegelijk krijgen we ook waardevolle feedback in de vorm van verbeterpunten, zowel van de FATF als bijvoorbeeld de Algemene Rekenkamer. In mijn eigen woorden komt deze feedback erop neer dat we vaardiger moeten worden in het in kaart brengen van onze resultaten, zodat we nog beter kunnen sturen op de gewenste uitkomsten waardoor we nog effectiever kunnen zijn. Door bijvoorbeeld als land duidelijkere doelen te stellen ten aanzien van witwassen, maar ook door simpelweg beter te meten. Voor een deel zal dit kwalitatief van aard zijn, denk aan de preventieve werking van de Wwft. Maar voor een deel is dit ook kwantitatief, zoals beter in staat zijn om te monitoren in hoeveel onderzoeken verdachte transacties een rol spelen. In beide gevallen vraagt dit veel van de datakwaliteit.

Datakwaliteit is al langer een aandachtspunt van de FIU-Nederland. Wij hebben een database waarin zo'n tweeduizend meldingsplichtige instellingen mutaties opvoeren. Zelfs zonder inhoudelijke kennis van onze database is goed voor te stellen dat niet al deze instellingen op uniforme wijze werken en dat dit impact heeft op de data die wij ontvangen. Daarnaast dijt onze database in een groeiend tempo uit. Ook dit jaar hebben we weer een nieuw record van bijna twee miljoen gemelde ongebruikelijke transacties. Willen we deze diverse stroom aan informatie op een risico-gebaseerde manier zo goed mogelijk duiden en verwerken dan moeten we twee dingen doen. Ten eerste moeten we toe naar meer eenduidigheid in het melden zodat we meer inzicht kunnen creëren. Daarnaast moeten wij ons blijven ontwikkelen. Dit doen we als FIU-Nederland door het datavraagstuk door onze hele organisatie heen te weven. We zetten in op technische mensen, we scholen onze analisten, we investeren in IT, we passen onze strategische sturing aan en maken capaciteit vrij voor voorlichting. We merken namelijk dat er nog steeds nuancering mist ten aanzien van onze cijfers, daarom gaan we in hoofdstuk 1 specifiek in op de context hiervan. En tot slot, essentieel, we blijven de samenwerking zoeken. Immers, we zijn als FIU-Nederland 'slechts' een enkele schakel in de keten. Effectief opvolging geven aan de feedback uit de evaluaties kan alleen vanuit verbinding met onze partners.

Hennie Verbeek-Kusters
Hoofd FIU-Nederland

1 De cijfers

In 2022 was er opnieuw een record voor wat betreft het ontvangen aantal meldingen van ongebruikelijke transacties. In dit eerste hoofdstuk gaan we dieper in op de aantallen achter dit record, om zo een betere duiding te geven aan deze cijfers. We beschrijven eerst een aantal zaken die bijdragen aan de complexiteit van de cijfers om zo nuance te geven aan bepaalde zaken. Vervolgens gaan we in op een aantal opvallende stijgingen en dalingen.

Het jaar 2022 in cijfers

1.896.176
ongebruikelijke transacties waarvan **50%** op basis van de subjectieve indicator.

91.893
verdachte transacties waarvan **87%** op basis van de subjectieve indicator.

Top 3
criminaliteitsvormen op basis van aantallen dossiers:
1. Witwassen
2. Fraude
3. Terrorisme

515 inkomende buitenlandverzoeken
vanuit **68** landen **Top 5**

- Italië
- Duitsland
- Luxemburg
- België
- Frankrijk

29.992.511.724
euro aan verdachte transacties.

2.031 artikel 17 bevragingen aan meldingsplichtige instellingen.

574 uitgaande buitenlandverzoeken
naar **76** landen **Top 5**

- Duitsland
- Spanje
- België
- Verenigde Arabische Emiraten
- Groot-Brittannië

1.953 instellingen die ten minste één melding gedaan hebben.

16.213 dossiers met verdachte transacties.

773 LOvJ-verzoeken

Top 3
1. Politie
2. FIOD
3. KMAR

74 FIR's (Financial Intelligence Reports).

1.1 Complexiteit in de cijfers

Kijkend naar de cijfers in bijlage I dan valt allereerst op dat het aantal ongebruikelijke transacties (OT's) ten opzichte van vorig jaar wederom gestegen is. Er zijn echter grote verschillen tussen en binnen meldergroepen. Zo valt bijvoorbeeld op dat de cryptosector in 2022 aanzienlijk minder meldde dan een jaar eerder, ongeveer 120.000 minder OT's. Gedeeltelijk zal dit te maken hebben met de dalende koersen waardoor minder meldingen op basis van de objectieve indicator zijn gemeld[1]. Maar wat ook meespeelt is dat 2021 een piek kende omdat een aantal instellingen begin dat jaar begon te melden met terugwerkende kracht vanaf mei 2020 nadat ze de registratie bij De Nederlandsche Bank (DNB) voltooid hadden. We zouden dus kunnen stellen dat 2022 het eerste genormaliseerde jaar had kunnen zijn voor deze meldergroep, ware het niet dat het een heel dynamisch jaar was voor deze sector gezien de koersen en het faillissement van één van de grootste exchanges ter wereld. De komende jaren zullen daarom meer inzicht geven in wat voor deze sector normaal is. Wat wel opvalt is dat in 2022 meer transacties verdacht zijn verklaard vanuit deze sector, een stijging van ongeveer 50%. Een reden hiervoor is dat onze kennis en kunde over deze sector steeds verder toeneemt en met het groter worden van onze database op deze sector onze informatiepositie ook beter is ten opzichte van een jaar eerder.

Binnen de meldergroep banken groeide het aantal gemelde OT's juist flink, zo'n 300.000 extra meldingen. In deze sector zitten echter zeer grote verschillen tussen instellingen. De bankensector kende in 2022 ruim vijftig instellingen die tenminste één melding deden. Er is echter één instelling die bijna 80% van alle meldingen voor zijn rekening neemt en individueel verantwoordelijk is voor de volledige groei in OT's binnen deze sector. Hier zijn meerdere oorzaken voor. Sommige van deze oorzaken zijn bedrijfseconomisch van aard, zoals groei van die organisatie. Wat daarnaast de groei versterkt is dat deze instelling geen samengestelde transacties meldt. Stel, een oplichter licht een persoon op voor in totaal honderd transacties van 1.000 euro. Wat deze instelling dan meldt zijn honderd losse transacties. De meeste instellingen melden dit echter als één samengestelde transactie van 100.000 euro met telkens dezelfde van en naar rekening. Beide manieren zijn toegestaan. Het zorgt er alleen voor dat de aantallen OT's lastig te vergelijken zijn en dat één instelling een onevenredig groot aandeel in deze meldergroep heeft. Deze onevenredigheid is ook van toepassing op het aantal verdachte transacties (VT's) voortkomend vanuit ongebruikelijke transacties uit de bankensector. Wederom dezelfde instelling is verantwoordelijk voor bijna 50% van alle VT's in 2022 vanuit deze meldergroep.

1 Deze sector kent de indicator Objectief13 die stelt dat ''Een transactie van een bedrag van €15.000,- of meer'' gemeld dient te worden.

Eenzelfde soort onevenredige verdeling zien we bij de Payment Service Providers (PSP's), in aantallen OT's de grootste meldergroep in 2022. Hier is ruim 70% van alle OT's afkomstig vanuit één instelling. Die instelling meldt 99,9% van haar OT's op basis van de objectieve indicator die het wettelijk verplicht stelt om creditcardbetalingen boven de 15.000 euro te melden. Een andere instelling in deze meldergroep meldt juist weer praktisch alleen op de subjectieve indicator.

In ons vorige jaaroverzicht zijn we ingegaan op het verschil tussen objectieve en subjectieve indicatoren. We legden uit dat objectieve meldingen op zichzelf vaak geen haakje voor (de start van) een onderzoek bieden voor de analisten van de FIU-Nederland. Ze worden immers gemeld op basis van het bedrag. Over het algemeen bevatten ze geen of een zeer summiere context bij de transactie. Bij subjectieve meldingen ligt dit anders. Deze worden gemeld op basis van bijzonderheden die expliciet worden meegegeven door de meldingsplichtige instelling. Hoewel de kwaliteit van deze zogenoemde meldteksten verschilt, bieden ze de FIU-Nederland vaker aanleiding om nader onderzoek te starten of te sturen. Daarmee bieden de subjectieve meldingen in feite een haakje van zichzelf, waar de objectieve meldingen veelal aanvullende informatie bieden. Meldingen op basis van objectieve indicatoren geven bijvoorbeeld zicht op geldstromen en kunnen waardevolle puzzelstukjes zijn in bijvoorbeeld het aantonen van een financiële relatie of een specifiek patroon. De meldingen worden dan ook altijd meegenomen in de analyses van de FIU-Nederland. Beide zijn dus zeer waardevol, maar met een andere insteek.

Met andere woorden, het is heel lastig om op basis van puur de aantallen OT's conclusies te trekken, om ze onderling te vergelijken of om over meldergroepen heen uitspraken te doen op basis van de aantallen alleen. Ook de verdeling tussen het aantal OT's en het aantal VT's is niet altijd veelzeggend zonder context. Daarom is het goed om bij de cijfers altijd een laag dieper te kijken voor de nuancering. In paragraaf 1.2 gaan we daarom in op de meest opmerkelijke ontwikkelingen qua cijfers.

1.2 Opmerkelijke cijfers verklaard

In 2022 valt een aantal ontwikkelingen op. Een deel is al besproken in paragraaf 1.1, maar er is nog een aantal ontwikkelingen dat we graag willen toelichten. Allereerst de waarde van de VT's. Deze is bijna 30 miljard euro in totaal. Een flinke stijging ten opzichte van 2021 die verklaard wordt door een zeer beperkt aantal transacties met gezamenlijk een uitzonderlijk hoge waarde van meer dan twintig miljard euro. Deze transacties zijn vaak onderdeel van internationale onderzoeken en hebben betrekking op geldstromen die door ons financiële stelsel gaan, maar niet altijd in Nederland blijven.

Een andere opmerkelijke stijging in het aantal meldingen is te zien bij Foreign Intelligence. Dit zijn spontane verstrekkingen en cross border disseminations die we ontvangen vanuit andere FIU's. Door investeringen in technologie kunnen we deze informatie nu sneller en beter verwerken. Vanaf 2021 worden de spontane verstrekkingen van andere FIU's separaat gemonitord en in 2022 is dit ook gerealiseerd voor de cross border disseminations.

Een derde opvallende stijging is te zien bij het aantal OT's op Caribisch Nederland. In 2020 waren dit er nog minder dan 900, nu is het aantal gestegen tot 7.134. Dit is een direct gevolg van de wijzigingen in de Wwft BES per juli 2021[2] waardoor de informatiepositie versterkte. Dit leidde tot aanzienlijk meer dossiers en VT's. Van 107 VT's en 31 dossiers in 2020 tot 728 VT's en 60 dossiers in 2022.

Wat daarnaast ook opvalt is de daling van het aantal VT's en dossiers. De VT's worden na verdacht verklaring ter beschikking gesteld aan de diverse (bijzondere) opsporings-, inlichtingen- en veiligheidsdiensten. Deze partners kunnen de VT's gebruiken voor verschillende doeleinden. Ze worden, al dan niet gebundeld in dossiers, gebruikt als (onderdeel van) startinformatie voor een opsporingsonderzoek. Ze kunnen ook direct onderdeel uitmaken van het bewijs in een strafzaak. Daarnaast worden ze gebruikt als sturingsinformatie voor onze partners. Of, indien het Openbaar Ministerie (OM) strafrechtelijke interventies niet opportuun acht en de transacties ter beschikking stelt aan andere overheidsdiensten, kunnen ze een bijdrage leveren aan een ander type interventie, bijvoorbeeld bestuursrechtelijk of fiscaal. Het aantal VT's staat niet gelijk aan eenzelfde aantal interventiekansen. Niet alle individuele transacties zijn even informatief als ze zonder context of onderling verband worden bekeken. Daarom werkt de FIU-Nederland met dossiers. Een dossier is een samenhangend geheel van informatie waarbij er volgens de FIU-Nederland voldoende reden is om te concluderen dat dit van belang is voor onze partners. Dossiers geven zicht op witwasconstructies, criminele of terroristische netwerken, terrorismefinanciering of andere criminele activiteiten zoals fraude of uitbuiting. In een dossier kan één transactie zitten, maar ook duizenden.

In 2022 zijn beide gedaald. Dat is opvallend aangezien de FIU-Nederland de laatste paar jaar stevig groeide in aantallen mensen en technische vaardigheden. Daarnaast groeide de database van OT's hard. Het zou dus in de lijn der verwachting liggen dat het aantal VT's en dossiers groeit. Toch is dit niet zo. Dit heeft te maken met een aantal pieken in zowel 2020 als 2021. In 2020 was er, zoals uitgelegd in dat jaaroverzicht, een grote piek in het aantal dossiers en VT's vanwege de doorontwikkeling van semi-automatische dossiervorming en vooruitgang in criminologische

2 Met de wetswijziging van 1 juli 2021 werd de meldgrens voor girale transacties USD 11.000. Uit de praktijk bleek dat deze indicator te laag was en is deze daarom per 01-01-2022 verhoogd naar USD 250.000. Zie voor de officiële bekendmaking en toelichting: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2021-48252.html

data-analyse wat resulteerde in nieuwe inzichten. Dit hebben we in 2020 op de hele database van vijf jaar aan OT's toegepast. Sinds dat moment loopt dit mee in het reguliere proces wat uiteraard resultaat oplevert, maar geen dusdanig grote piek meer. In 2021 was er een piek in het aantal dossiers vanwege analyses gericht op mogelijke fraude met steungelden omtrent Covid-19. In 2022 ontbreken dergelijke pieken en zien we, absoluut gezien, een daling van het aantal VT's en dossiers ten opzichte van de voorgaande twee jaren. Corrigeren we voor deze pieken, dan zien we een lichte stijging van het aantal VT's en dossiers de afgelopen jaren. Een stijging die een structureel karakter heeft gekregen ten opzichte van de periode voor onze groei in fte en technische mogelijkheden. In de jaren 2016 tot en met 2019 schommelde het aantal VT's namelijk tussen de 39.000 en 57.000. Het aantal dossiers schommelde in die periode tussen de 5.304 en de 8.514. Vanaf 2020 schommelt het aantal VT's tussen de 91.000 en 103.000 en het aantal dossiers tussen de 16.213 en 19.114. Een fors verschil. In tabel 1 ziet u een overzicht van het aantal VT's en dossiers per doormeldreden in 2022.

Tabel 1: *Aantal VT's en dossiers per doormeldreden*

Doormeldreden	Aantal transacties	Aandeel (%)	Aantal dossiers	Aandeel dossiers(%)
Eigen onderzoek	39.880	43%	2.693	17%
Waarvan op basis van informatieverzoeken buitenlandse FIU	*2.726*	3%	*214*	1%
LOvJ-verzoek	2.525	3%	280	2%
CJIB	2.025	2%	427	3%
VROS	47.463	52%	12.813	79%
Eindtotaal	**91.893**	**100%**	**16.213**	**100%**

In paragraaf 1.1 benoemden we het verschil tussen objectieve en subjectieve meldingen. Om een beeld te krijgen hoe dit verschil zich verhoudt per doormeldreden ziet u tabel 2.

Tabel 2: *Verdeling van objectieve en subjectieve meldingen per doormeldreden*

Doormeldreden	Objectief	Subjectief
Eigen onderzoek	11%	89%
Waarvan op basis van informatieverzoeken buitenlandse FIU	14%	86%
LOvJ	24%	76%
VROS	15%	85%
CJIB	12%	88%
Totaal	**13%**	**87%**

Wat betreft het aantal Financial Intelligence Reports (FIR's) is er een duidelijke stijging te zien. Dit zijn intelligence producten waarin een bredere rapportage gegeven wordt rondom een aantal samenhangende VT's en het onderliggende fenomeen hierachter. FIR's bieden sturingsinformatie aan de (bijzondere) opsporings-, inlichtingen- en veiligheidsdiensten. In 2021 deelden we 46 FIR's met onze partners, in 2022 maar liefst 74. De onderwerpen varieerden van cybercrime en fraude tot aan terrorismefinanciering en witwassen.

Tot slot een opvallende daling, namelijk het aantal Landelijke Officier van Justitie verzoeken (LOvJ-verzoeken). Met deze verzoeken kunnen de (bijzondere) opsporingsdiensten de FIU-Nederland vragen of er transacties zijn die verdacht verklaard kunnen worden in het kader van het onderzoek waarvoor het verzoek ingediend wordt. Indien wij voldoende grond vinden om eventuele transacties verdacht te verklaren, worden deze gedeeld met de betreffende opsporingsdienst. In 2019 en 2020 waren er nog ruim 1200 LOvJ-verzoeken per jaar. Inmiddels is dit gedaald tot 773. Momenteel onderzoeken we samen met onze opsporingspartners wat hiervan de exacte reden is. Maar wat de reden ook is, FIU-Nederland ziet enorm veel waarde in het indienen van de LOvJ-verzoeken om financial intelligence breed en effectief in te zetten. Daarom hebben we in 2022 hierop geïnvesteerd. Zo hebben we in het najaar gewerkt aan een grondige actualisatie van de communicatie met onze opsporingspartners en is dit ook een punt van aandacht binnen het project dat gestart is op ketenversterking waarover u meer leest in paragraaf 2.2.3.

Een positieve uitzondering op deze algehele daling is Caribisch Nederland. Hier steeg het aantal verzoeken juist aanzienlijk van gemiddeld minder dan een handvol per jaar naar vijftien verzoeken. Reden is dat er op Caribisch Nederland geïnvesteerd is in nog betere samenwerking met het Korps Politie Caribisch Nederland (KPCN), bijvoorbeeld door aan te sluiten bij periodieke overleggen met de nieuw opgerichte afdeling gericht op financieel economische criminaliteit.

2 De juridische, beleidsmatige en technologische ontwikkelingen in 2022

De FIU-Nederland is werkzaam binnen een internationaal speelveld met publieke en private partners die als gezamenlijk doel het bestrijden en voorkomen van witwassen, onderliggende delicten en terrorismefinanciering hebben. In 2022 waren op dit omvangrijke speelveld de nodige ontwikkelingen.

2.1 De wereld

De FIU-Nederland werkt internationaal samen met 166 FIU's binnen de Egmont Group. Hennie Verbeek-Kusters, hoofd van de FIU-Nederland, heeft in 2022 haar functie als voorzitter van dit internationale samenwerkingsverband overgedragen. Wel blijft zij actief in het bestuur van de Egmont Group als vertegenwoordiger van de FIU's van lidstaten van de Europese Unie. Hennie Verbeek-Kusters heeft binnen de Egmont Group belangrijke stappen gezet voor de vernieuwing van Egmont Secure Web (ESW), het systeem waarmee FIU's wereldwijd onderling informatie uitwisselen. De vernieuwing van ESW betreft een complex project aangezien het eindproduct moet voldoen aan hoge veiligheidseisen en moet aansluiten bij de behoeften van uiteenlopende gebruikers. Een belangrijke mijlpaal werd bereikt in juli 2022 toen alle leden van de Egmont Group instemden met het project waarna vervolgens is gestart met vernieuwing van het systeem.

Vernieuwing van het informatiesysteem is niet alleen een thema voor het systeem tussen verschillende FIU's. Het is ook zeer actueel binnen onze eigen FIU. We beginnen namelijk tegen de grenzen van ons huidige systeem aan te lopen in termen van effectieve verwerking. Zo zijn er inmiddels meldergroepen die data aanleveren waarvan we ten tijde van de ontwikkeling van ons huidige kernsysteem niet eens gehoord hadden, denk aan cryptotransacties. Dat we dit toch kunnen verwerken geeft aan hoe robuust ons huidige kernsysteem eigenlijk is. Maar om toekomstbestendig te blijven, zullen we in de komende jaren een grote stap moeten zetten. Daarom zijn we in 2022 een project gestart dat bijdraagt aan doorontwikkeling van de automatisering. Samen met de Verenigde Naties zijn we een pilot gestart ten aanzien van een nieuwe informatievoorziening voor FIU's. De verwachting is dat in 2023 een prototype wordt opgeleverd op basis waarvan besloten kan worden hoe we verder gaan.

Naast internationale samenwerking op IT-gebied is er in 2022 ook inhoudelijk samengewerkt op concrete thema's. Zo is de FIU-Nederland al een aantal jaar nauw betrokken het Finance against Slavery and Trafficking (FAST) initiatief. Dit is een initiatief vanuit het United Nations University Centre for Policy Research dat als doel heeft om de financiële sector te mobiliseren tegen moderne slavernij en mensenhandel. FAST zorgt door het trainen en opleiden van professionals in de financiële sector dat zij doelgericht actie kunnen ondernemen tegen moderne slavernij en mensenhandel vanuit hun poortwachtersrol. Door internationale campagnes en het sluiten van wereldwijde partnerschappen werkt FAST daarnaast aan bredere bewustwording van deze thema's binnen zowel het publieke als private domein. Het hoofd van de FIU-Nederland draagt hieraan bij vanuit de adviesraad van FAST. Daarnaast is er door de expert mensenhandel van de FIU-Nederland in 2022 op meerdere internationale bijeenkomsten van FAST diepgaande kennis en kunde gedeeld met FIU's en professionals uit de financiële sector om zo wereldwijd bij te dragen aan het versterken van de poortwachtersrol op dit specifieke vlak.

Tot slot heeft op initiatief van FINCEN, de FIU van de Verenigde Staten, een aantal FIU's, waaronder Nederland, besloten om de handen ineen te slaan en hun internationale samenwerking te verstevigen op alle aspecten die te maken hebben met de huidige sancties tegen Russische en Belarussische entiteiten en individuen. Het doel van de samenwerking is gerichte informatie- en kennisdeling. Ook mogelijke witwasactiviteiten krijgen nadrukkelijk de aandacht binnen deze "Russia Related Illicit Finance and Sanctions FIU Working Group".

2.2 Europa

Ook dit jaar zijn er weer veel ontwikkelingen geweest op het gebied van het tegengaan van witwassen en terrorismefinanciering.

2.2.1 Europese verordeningen en gewijzigde richtlijn

In 2022 zijn de voorstellen uit het in 2021 uitgebrachte AML/CFT-pakket (anti-money laundering/countering the financing of terrorism) van de Europese Commissie nader beoordeeld en is hierover doorlopend geadviseerd. Het pakket bestaat uit vier wetgevende voorstellen, waaronder de verordening betreffende de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of financieren van terrorisme (AMLR), een gewijzigde anti-witwasrichtlijn (AMLD6) en een verordening ter oprichting van een Europese anti-witwasautoriteit (AMLA). Hiermee wordt beoogd het Europese AML/CFT-raamwerk te versterken door de regels te harmoniseren. AMLA wordt bovenal een Europese toezichthouder voor (grensoverschrijdende) financiële instellingen op het gebied van het tegengaan van witwassen en terrorismefinanciering. Daarnaast zal een specifiek onderdeel van de AMLA zich richten op de samenwerking en coördinatie van gemeenschappelijke taken tussen de FIU's van de lidstaten van de Europese Unie. Een belangrijk onderdeel hiervan is het faciliteren van gezamenlijke analyses. Dit is in de ogen van de FIU-Nederland van groot belang aangezien in een aanzienlijk deel van onze analyses de financiële stromen niet binnen de landsgrenzen blijft. De infographic in hoofdstuk 1 laat zien dat de buitenlandverzoeken vooral van en naar EU-landen komen en gaan. Effectievere gezamenlijke analyses kunnen uitvoeren met deze landen zal in onze ogen dan ook van grote toegevoegde waarde zijn. Dit specifieke onderdeel van de AMLA zal zich daarnaast ook focussen op het harmoniseren van bevoegdheden van de FIU's in de lidstaten. Een van die bevoegdheden is het kunnen (laten) aanhouden van de uitvoering van financiële transacties. FIU-Nederland heeft in juni 2022 met Europese collega FIU's van Malta en Duitsland een webinar gehouden over elkaars ervaringen met deze bevoegdheid. Voor Nederland belangrijk omdat er

nationale wetgeving aankomt die dit mogelijk maakt.[3] De FIU-Nederland heeft in samenspraak met de andere FIU's vanuit het EU FIU-Platform bijgedragen aan de onderhandelingen over de vormgeving van dit pakket, met de focus op het voorstel voor de oprichting van het specifieke onderdeel van de AMLA gericht op FIU's. Tot slot is de FIU-Nederland ook actief geweest in verschillende werkgroepen op Europees niveau om de informatie-uitwisseling tussen de Europese FIU's te uniformeren en te verbeteren.

2.3 Nederland

Niet alleen wereldwijd en Europees gezien is er in 2022 veel gebeurd, ook in Nederland zijn er in 2022 weer volop stappen gezet.

2.3.1 Evaluaties

In het jaaroverzicht van 2021 kon u lezen over meerdere evaluaties die soms tegelijkertijd en soms vlak na elkaar plaatsvonden gedurende dat jaar. In 2022 zijn de uitkomsten van deze evaluaties gepubliceerd.

2.3.1.1 Financial Action Task Force-Evaluatie

De FATF heeft in 2021/2022 Nederland beoordeeld op het voorkomen van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen en terrorismefinanciering. Hierbij is zowel gekeken naar de effectiviteit van de Nederlandse wet- en regelgeving als naar uitvoering van deze wet- en regelgeving door alle partijen die hierin een rol spelen. In 2022 zijn de uitkomsten van de evaluatie gepubliceerd en bleek dat wij als Nederland positief worden beoordeeld [4]. Volgens de FATF heeft Nederland een robuust systeem voor de aanpak van witwassen en terrorismefinanciering. In het bijzonder worden de publiek-publieke en de publiek-private samenwerkingen op zowel beleids- als operationeel niveau als zeer waardevol beschouwd. Ook het werk van de FIU-Nederland en de beschikbaarheid en het gebruik van financiële informatie scoren zeer goed. Volgens de FATF zijn de analytische producten van FIU-Nederland van een hoge kwaliteit en gericht op de behoeften van de verschillende opsporingsinstanties. Toch kregen we als Nederland ook waardevolle feedback. Zo vindt de FATF dat wij als Nederland meer risico-gebaseerd moeten werken, dat er een systematische feedback op het gebruik en de bruikbaarheid van de producten van FIU-Nederland moet worden ingeregeld en dat de straffen voor witwassen een grotere afschrikwekkende werking moeten hebben.

3 Versterking strafrechtelijke aanpak ondermijnende criminaliteit II (relatieve competentie in megazaken (en die van het FP)) | Overheid.nl | Wetgevingskalender.
4 https://www.fatf-gafi.org/en/publications/Mutualevaluations/Mer-netherlands-2022.html

2.3.1.2 Algemene Rekenkamer

In 2022 zijn ook de uitkomsten van het uitgevoerde onderzoek van de Algemene Rekenkamer (AR) verschenen. De AR onderzocht de meldketen voor ongebruikelijke transacties en constateerde dat de afgelopen jaren betekenisvolle verbeteringen zijn doorgevoerd in de aanpak van witwassen. Zeer belangrijke toevoeging van de AR was wel dat de keten nog niet optimaal functioneert. In de ogen van de AR kunnen ongebruikelijke en verdachte transacties doelmatiger en doeltreffender worden verwerkt.

2.3.1.3 Opvolging uitkomsten evaluaties – Project Ketenversterking

In zowel de FATF-evaluatie als in de AR-evaluatie komt naar voren dat er bij de aanlevering van VT's ruimte is voor verbetering. Er moet meer inzicht komen in het gebruik van de VT's zodat we als keten kunnen werken aan de effectiviteit. De ondoorzichtigheid van het gebruik van financial intelligence is volgens de evaluaties een zwakte in het Nederlands systeem. In dit licht heeft de FIU-Nederland in 2022 samen met de FIOD (inclusief het AMLC), het Functioneel Parket van het OM en de politie het project Ketenversterking Verdachte Transacties opgestart. Dit project, tevens één van de prioriteiten uit beleidsagenda aanpak witwassen uit september 2022[5], heeft als doel het gebruik van en het inzicht in verdachte transacties te optimaliseren. Wat hierin speciale aandacht heeft is het verkennen van de mogelijkheden om inzichten vanuit het gebruik van de verdachte transacties terug te koppelen aan de meldingsplichtige instellingen. Deze feedbackloop is een wens van velen binnen de keten en zou een grote stap in de effectiviteit kunnen betekenen. De komende jaren zult u meer lezen over de stappen die we vanuit dit project gaan zetten.

2.3.2 Groei

De aanpak van georganiseerde en ondermijnende criminaliteit heeft voor het kabinet prioriteit. Op Prinsjesdag 2021 werd daarom bekend dat voor de aanpak van ondermijning in 2022 een bedrag van € 524 miljoen beschikbaar kwam, waarvan € 434 miljoen structureel. In 2022 werd duidelijk dat een deel van deze extra middelen zijn toegekend aan de FIU-Nederland ten behoeve van technologische intensivering en uitbreiding van de capaciteit. Concreet betekent dit dat ons budget dit jaar gegroeid is tot 13,4 miljoen euro. In 2022 hadden we een capaciteit van 94 fte, dit zal de komende jaren doorgroeien tot 123,5 fte. Ter vergelijking, in 2019 hadden we nog 63 fte en een budget van 6 miljoen euro.

Naast versterking van de tactische en strategische analyseteams van de FIU-Nederland zal een aanzienlijk deel van de capaciteitsuitbreiding gericht zijn op een voor ons nieuw type functieprofiel. Door de werving van analisten die beschikken over een combinatie van

5 https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/09/23/aanbiedingsbrief-beleidsagenda-aanpak-witwassen

operationele expertise en kennis over technologische mogelijkheden wil de FIU-Nederland de kwaliteit van haar analyseproducten nog verder verhogen. Daarnaast zetten we in op de versterking van onze technologische middelen om de steeds complexere datasets effectiever te kunnen verwerken en analyseren.

2.3.3 Informatiesystemen

Het belang van investeren in onze informatiesystemen is al benoemd in het voorwoord en zit eigenlijk verweven in het hele jaaroverzicht. Vanwege dit belang is het goed om specifiek stil te staan bij een aantal van de stappen die zijn gezet. Zo is, zoals uitgelegd in hoofdstuk 1, een grote stap gezet bij effectief verwerken van informatie vanuit het buitenland. Onze analisten kunnen deze informatie nu veel sneller en beter analyseren wat direct terugkomt in het aantal verdachte transacties, zie tabel 5 in Bijlage I. Ook het werken met sanctielijsten is door aanpassingen in het systeem makkelijker geworden waardoor informatie sneller geduid kan worden. Daarnaast hebben we gedurende het hele jaar gewerkt aan de datakwaliteit. Een concreet voorbeeld is het verwijderen van duplicaten. Grotere meldingsplichtige instellingen melden transacties soms dubbel. In sommige gevallen zelfs vaker dan dubbel. Dit zorgt uiteraard voor vervuiling van onze database. In 2022 hebben we samen met de grote instellingen een proces ontworpen om deze duplicaten zo snel mogelijk te identificeren en te verwijderen. Zo blijven we stappen zetten. Niet alleen op het vasteland van Nederland, maar ook op Caribisch Nederland. Om haar informatiesystemen zo effectief en efficiënt mogelijk in te richten heeft de FIU-Nederland een Business Intelligence (BI) strategie opgesteld voor Caribisch Nederland en het Koninkrijk voor 2022 – 2026. Deze strategie faciliteert in de digitale transformatie die nodig is en berust op drie pijlers:

- Ontsluiten van zijbronnen;
- Samenwerken via privacy tooling;
- Nieuwe samenwerkingen.

Om hier uitvoering aan te geven is in 2022 toegang verkregen tot externe databronnen die onze Caribisch Nederland specialisten een betere informatiepositie verschaffen tijdens hun tactische analyses. Daarnaast is de samenwerking tussen de FIU's binnen het Koninkrijk via het privacy conforme Financial Criminal Investigation network (FCI.net) gecontinueerd en officieel gestart met operationele informatie-uitwisseling. Met het KPCN is in 2022 tevens een pilot gestart om via FCI.net de uitwisseling van informatie en kennis over significante criminele risico's op Bonaire te verbeteren. Vanuit deze pilot is een deelbare blauwdruk opgesteld die binnen het Koninkrijk door verschillende partners en ministeries gebruikt kan worden als businesscase om nieuwe samenwerkingen aan te gaan en zo het gebruik van financial intelligence verder te verbeteren.

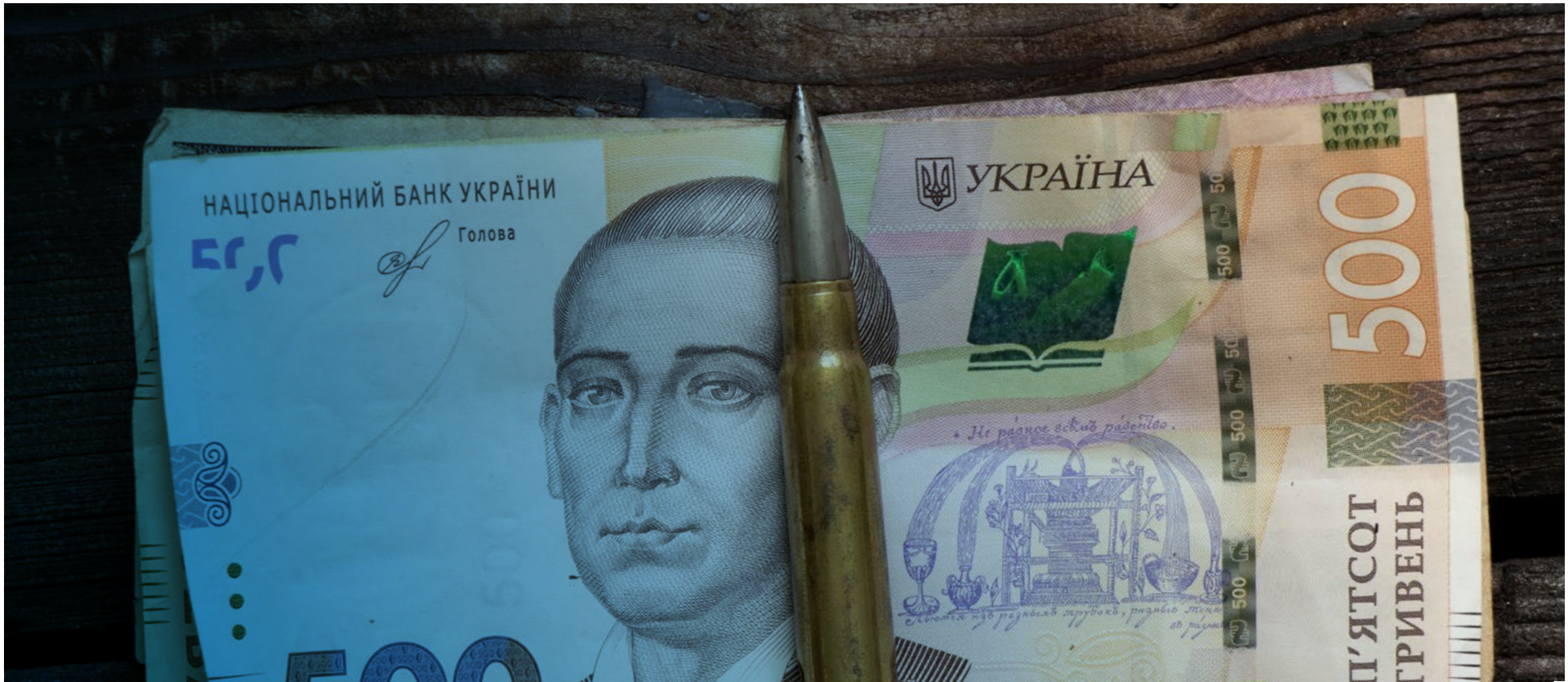
2.3.4 Caribisch Nederland

In hoofdstuk 1 kwam al naar voren dat het aantal meldingen vanuit Caribisch Nederland explosief gestegen is gedurende de laatste twee jaar. Hier zijn wij op meerdere manieren op ingesprongen. Uiteraard met analysecapaciteit. Maar ook aan de hand van bijvoorbeeld voorlichting. Zo organiseerden we in 2022 een webinar over vastgoed op Caribisch Nederland, één van de voornaamste witwasrisico's volgens de National Risk Assessment BES 2021 voor alle drie de eilanden. Ook is er geïnvesteerd in bewustwording bij overheden en in de samenwerking met publieke partners op Caribisch Nederland. Tot slot zijn er in 2022 meerdere kennissessies geweest met de FIU's van Curaçao, Aruba en Sint Maarten. Belangrijke partners voor ons. Want waar de eilanden Bonaire, Sint Eustatius en Saba onder Nederland vallen en rechtstreeks bij ons melden, is dit voor Aruba, Curaçao en Sint Maarten anders. Zij zijn autonoom en hebben dan ieder ook een eigen FIU. Maar zoals in paragraaf 2.3.3 al naar voren komt werken wij uiteraard nauw samen. In 2023 blijven wij hierop inzetten.

2.3.5 De oorlog in Oekraïne

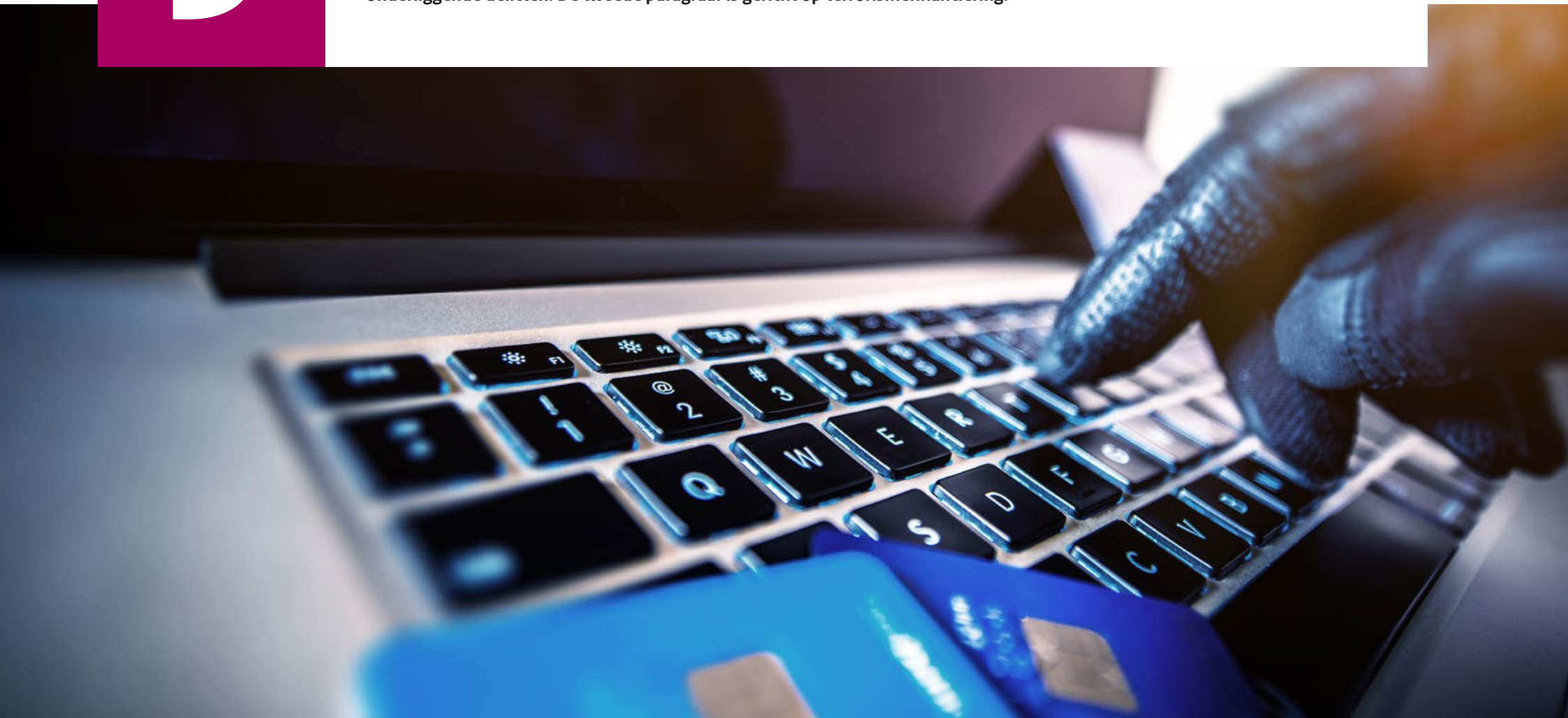
Helaas is 2022 het jaar van een oorlog op het Europese vasteland met alle gevolgen van dien. De oorlog heeft ook impact op het werk van de FIU-Nederland. In hoofdstuk 3 leest u over een aantal concrete analyses. Eerder in dit hoofdstuk is al een internationale samenwerking gerelateerd aan de oorlog beschreven, maar ook binnen Nederland wordt intensief samengewerkt op dit onderwerp, bijvoorbeeld ten aanzien van kennisdocumenten. Zo is op 12 mei 2022 een rapport van de Nationale Coördinator Sanctienaleving en Handhaving gepubliceerd[6], waaraan wij hebben bijdragen. Ook is er een nieuwsbrief verzonden aan alle meldingsplichtige instellingen vanuit de FIU-Nederland. FIU-Nederland neemt daarnaast ook deel aan het recent opgericht Samenwerkingsplatform Sanctienaleving (SPS), voorgezeten door het ministerie van Economische Zaken (EZK). Binnen het SPS wisselen deelnemende partners relevante informatie uit over de naleving van de sanctieregeling. Dit kan gaan om informatie-uitwisseling over gesanctioneerde personen of entiteiten om te komen tot bevriezingsmaatregelen of ten behoeve van opsporing. Tevens beziet het SPS of de wet- en regelgeving rond sancties verbetering nodig heeft. In paragraaf 3.1 leest u meer over de resultaten met betrekking tot onze analyses over sanctieontwijking.

6 https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/05/12/bijlage-1-rapport-van-de-nationaal-coordinator-sanctienaleving-en-handhaving

3 De resultaten

In 2022 zijn weer veel mooie resultaten behaald op basis van analyses van de ongebruikelijke transacties. In dit laatste hoofdstuk bespreken we een aantal van deze resultaten onderverdeeld in twee paragrafen. De eerste paragraaf richt zich op witwassen en onderliggende delicten. De tweede paragraaf is gericht op terrorismefinanciering.

3.1 Witwassen en onderliggende delicten

In deze paragraaf bespreken we aantal opvallende resultaten uit 2022 op het gebied van witwassen en onderliggende delicten.

3.1.1 Sancties

Zoals beschreven in paragraaf 2.3.5 is het opzettelijk omzeilen van sancties een misdrijf volgens de Wet op de economisch delicten (WED) en daarmee een gronddelict voor witwassen. Met andere woorden, bij transacties met betrekking tot sancties kan er mogelijk ook sprake zijn van een ongebruikelijke transactie in de zin van de Wwft. In maart 2022 hebben wij vanuit de FIU-Nederland een nieuwsbrief verstuurd naar meldingsplichtige instellingen waarin we dit uitleggen en waarin wij een aantal handvatten geven met betrekking tot mogelijke risico's. Vanaf februari hadden we namelijk analisten specifiek op dit onderwerp ingezet waardoor we in maart een aantal eerste basisinzichten konden delen. Uiteraard werd hierbij de nauwe samenwerking gezocht met partners zoals de FIOD, het OM, verschillende ministeries en buitenlandse FIU's. Aan de private kant merkten we ook een sterke opschaling. Er kwamen veel verzoeken binnen voor kennissessies waar wij, daar waar mogelijk, gehoor aan gegeven hebben. Een goed voorbeeld is het webinar vanuit het Financieel Expertise Centrum (FEC) in maart waarin meer dan vierhonderd professionals bij elkaar kwamen om over dit onderwerp bijgepraat te worden en waarin wij als FIU-Nederland zowel spreker als toehoorder waren. Hieruit bleek wederom hoeveel we van elkaar kunnen leren binnen de Wwft-keten. Naast het opdoen van kennis leidde het snelle opschalen ook tot belangrijke meldingen van ongebruikelijke transacties vanuit de instellingen. Op basis van onze analyses konden wij deze verrijken en opwerken tot intelligence rapporten en dossiers die vervolgens gedeeld zijn met relevante partners. In totaal zijn er 137 dossiers verdacht verklaard met daarin 2.721 verdachte transacties. Dit leverde waardevolle inzichten op. Zo bleek ons financieel stelsel gebruikt te worden om crypto-betalingen te verrichten tussen hooggeplaatste individuen binnen organisaties die op de sanctielijst stonden. In sommige gevallen konden we vermogensposities van gesanctioneerde individuen in kaart brengen aan de hand van zeer exclusieve goederen. In andere gevallen brachten onze analyses offshore-constructies aan het licht waarmee gesanctioneerde goederen werden ingekocht en verscheept. Constructies met geldstromen door meerdere landen, waaronder Nederland. Middels ons internationale netwerk konden wij deze inzichten delen wat tot mooie resultaten leidde. Zo werden wij door een partner FIU ingelicht dat er mede op basis van onze informatie ladingen van zogenoemde dual-use[7] goederen onderschept zijn voordat deze verzonden konden worden. Een zeer waardevol resultaat. En ook in eigen land leidde de toegenomen aandacht voor sancties tot mooie resultaten. Zo kon de FIOD in één onderzoek beslag leggen op 137 miljoen euro[8] en kon ze in een ander onderzoek overgaan tot een aanhouding in verband met een sanctieovertreding met betrekking tot microchips[9].

3.1.2 Ondergronds bankieren

In het jaaroverzicht 2021 zijn we ingegaan op het fenomeen ondergronds banieren; een vorm van betalingsverkeer buiten de gereguleerde financiële sector om. In sommige gevallen wordt deze methodiek gebruikt voor niet-criminele doeleinden. Bijvoorbeeld door arbeidsmigranten om geld bij familie in hun geboorteland te krijgen. Maar ook de georganiseerde misdaad maakt gebruik van deze methode om geld te verplaatsen en/of wit te wassen. Daarom was dit ook in 2022 weer een belangrijk thema voor de FIU-Nederland.

7 Dual-use goederen zijn producten, diensten en technologie die zowel voor civiele doelen als militaire doeleinden gebruikt kunnen worden.
8 https://www.fiod.nl/137-miljoen-euro-beslag-vanwege-overtreding-sanctiewetgeving/
9 https://www.fiod.nl/aanhouding-in-onderzoek-naar-overtreding-sanctiewetgeving/

In 2021 vertelden wij u over inzicht in bedrijfsconstructies waarin onderling betalingsverkeer binnen complexe uitbestedingsconstructies van grote ondernemingen mogelijk verbonden was met ondergronds bankieren. In 2022 hebben we ons inzicht in dergelijke constructies vergroot. Er zijn nieuwe indicaties naar voren gekomen ten aanzien van hoe het fenomeen mogelijk gelinkt is aan netwerken van rechtspersonen, internationale (girale) transacties en structuren en bedrijven die bewust of onbewust gebruikt worden. Het komende jaar willen we met onze opsporingspartners bekijken hoe we deze inzichten het beste kunnen operationaliseren.

3.1.3 Fraude en georganiseerde misdaad

De laatste jaren schreven wij als FIU-Nederland vaker over fraude. Ook dit jaar staat deze vorm van criminaliteit weer in onze top drie. Wat steeds vaker opvalt is de mogelijke link tussen fraude en georganiseerde misdaad. Zo hebben we in 2022 een kennissessie gehouden met het ministerie van Justitie en Veiligheid, een aantal meldingsplichtige instellingen en een aantal opsporingspartners. In deze sessie bespraken we een fenomeen dat wij naderhand verder konden uitdiepen. In onze analyse kwam naar voren dat mogelijke vormen van fraude opduiken in netwerken van georganiseerde misdaad. Een concreet voorbeeld: leaseauto's betrokken bij leasefraude duiken vervolgens ook op in opsporingsonderzoeken naar schietpartijen tussen georganiseerde misdaadbendes. In een ander netwerk lijken vormen van cyberfraude gelinkt te zijn aan drugscriminaliteit. Een interessante vraag is hoe deze link causaal werkt. Wordt fraude gebruikt als een soort financieringsmiddel voor andere vormen van criminaliteit? Of wordt fraude gezien als diversificatiestrategie binnen een criminele onderneming? Of is er nog een derde optie? De komende periode gaan wij hier samen met al onze partners verder op investeren. Want dat die investering loont laten de volgende voorbeelden zien. De FIOD en Nederlandse Arbeidsinspectie waren bezig met een onderzoek naar een onderneming in verband met valse facturen in de zorgsector. Een dossier vanuit de FIU-Nederland bood extra financial intelligence in deze zaak. Het gaf zicht op een netwerk van zorgondernemingen dat financiële relaties had met de onderneming die valse facturen opmaakte. Uiteindelijk werd op basis van dit onderzoek een huiszoeking gedaan bij één van die zorgondernemingen. Tijdens deze doorzoeking werd een link gevonden naar een opslag waar men vervolgens enkele honderden kilo's harddrugs aantrof. Geen incident, want in een ander soortgelijk onderzoek werden vuurwapens, drugs en valse reisdocumenten aangetroffen.

3.1.4 Andersoortige interventies

Aangezien de publieke partners van de FIU-Nederland veelal opsporingsdiensten zijn is er veel focus op het strafrechtelijke pad. Zoals bekend is de capaciteit hier echter beperkt. Mede daarom wordt de laatste jaren vanuit de hele keten breder gekeken. Vanuit private partijen krijgen wij bijvoorbeeld vaker de vraag hoe de preventieve kant van de poortwachtersrol beter kan worden ingevuld. Door middel van presentaties bij meldingsplichtige instellingen en advies op basis van trends en fenomenen dragen wij hieraan bij. Maar ook de VT's kunnen op een niet-strafrechtelijke manier gebruikt worden.

In 2021 kwamen de nodige meldingen binnen over subsidie voor Coronabanen in de zorg (COZO). Dit is een subsidie voor tijdelijke banen in ondersteunende functies waardoor zorgprofessionals werden ontlast bij de extreme zorgvraag als gevolg van de pandemie. Een mooi initiatief. Maar uit onze analyses werd duidelijk dat COZO-gelden in een aantal gevallen belandden op buitenlandse rekeningen of op rekeningen van bedrijven met diverse niet-zorg gerelateerde bedrijfsactiviteiten. Ook werden in enkele gevallen ondernemingen aangetroffen waar minder mensen op de loonlijsten stonden dan waarvoor subsidie werd aangevraagd. De dossiers die hieruit voortvloeiden zijn gedeeld met de NLA die op basis hiervan nader onderzoek gedaan heeft. Zo ontstond zicht op enkele tientallen ondernemingen die miljoenen aan onterechte subsidie hadden gekregen. Dit beeld was voldoende aanleiding voor de Minister van Langdurige Zorg en Sport om de voorgenomen verlenging van de COZO-regeling in februari 2022 tijdelijk op te schorten. Later is deze regeling weer van kracht geworden, maar ditmaal met een grondig toetsingskader gebaseerd op de eerder waargenomen bijzonderheden. Een mooi voorbeeld hoe als keten gewerkt kan worden aan een breder scala aan interventies. Een ander voorbeeld is een zaak waarin op basis van opsporingsinformatie, uit een onderzoek voortkomend uit een intelligence rapportage van de FIU-Nederland, een private partij meerdere miljoenen euro's civielrechtelijk kon vorderen bij een frauduleuze organisatie. In dit geval was het voor de opsporingsdienst mogelijk om binnen de juridische kaders informatie te delen waardoor de private partij genoeg grond had voor de vordering. Tot slot zijn er meerdere voorbeelden in 2022 van het intrekken van vergunningen via een Regionale Informatie- en Expertise Centrum (RIEC). In de RIEC's werken meerdere publieke partners samen, zoals politie, het OM, gemeenten en de belastingdienst. Het doel van een RIEC is de aanpak van lokale georganiseerde misdaad. De FIU-Nederland is vooralsnog geen deelnemer binnen het RIEC. Echter, onze financial intelligence vindt haar weg naar de RIEC's via onze opsporingspartners. Soms krijgen wij via dezelfde weg terugkoppeling hoe waardevol verdachte transacties zijn binnen dit samenwerkingsverband. Deze zijn dan via de politie en het OM, op basis van bestaande juridische kaders, gedeeld met bijvoorbeeld een gemeente om zo via een bestuursrechtelijke weg het intrekken van een vergunning mogelijk te maken. Krachtige voorbeelden van hoe breed financial intelligence ingezet kan worden.

3.2 Terrorismefinanciering

Naast analyses over witwassen en onderliggende delicten analyseert de FIU-Nederland ook transacties met indicaties van terrorismefinanciering. Ook op dit onderwerp werken we veel samen en proberen we onze kennis en kunde continu naar een hoger niveau te tillen. Een goed voorbeeld zijn de analyses binnen de Terrorismefinanciering Taskforce, een publiek private samenwerking tussen zes banken, politie, FIOD, OM en FIU-Nederland. De deelnemende banken kunnen, op basis van politie informatie die wordt verstrekt meer en betere meldingen doen bij de FIU-Nederland. Naast operationele resultaten in de zin van concrete meldingen en verdachte transacties heeft de taskforce in 2022 bijgedragen aan wederzijds begrip over elkaars processen en resulteerden zo in informatievere meldingen. Voor de toekomst is het belangrijk om dit breder te trekken dan alleen de bancaire sector. We ontvangen immers van meer meldergroepen ongebruikelijke transacties met indicaties van terrorismefinanciering. Daar moeten we op blijven investeren. Want zoals u zult lezen in deze paragraaf zijn er volop ontwikkelingen met betrekking tot terrorismefinanciering.

3.2.1 Minder dossiers, meer complexiteit

Afgelopen jaar was een daling zichtbaar in het aantal dossiers m.b.t. terrorismefinanciering, van 283 in 2021 naar 213 in 2022. In tabel 9 van bijlage I ziet u de details. Wat opvalt is dat het aantal VT's wel sterk toenam t.o.v. vorig jaar. Dit wordt veroorzaakt door een beperkt aantal dossiers met uitzonderlijk veel transacties. Deze complexe dossiers hadden bijvoorbeeld betrekking op internationale netwerken rondom ondergronds bankieren en een omvangrijk internationaal witwasnetwerk met daarin ook indicaties van terrorismefinanciering. Dit kan een indicatie zijn van een convergerende beweging tussen (georganiseerde) misdaad en terrorismefinanciering.

Van de dossiers met indicaties van terrorismefinanciering heeft het merendeel betrekking op Jihadistisch terrorisme, volgens de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) nog steeds de grootste dreiging voor Nederland[10]. In 2022 waren er dossiers over recente dreigingen, maar er was ook een groot aantal dossiers met betrekking op (voormalige) Foreign Terrorist Fighters (FTF's) die zich hadden aangesloten bij ISIL/Da'esh en daaraan verwante organisaties. Hoewel de transacties soms wat verder in het verleden liggen, zijn deze dossiers nog steeds relevant. In zowel nationaal als internationaal lopende opsporingsonderzoeken droegen ze bijvoorbeeld bij aan de bewijsvoering.

10 Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland 57, 22 november 2022 – NCTV.

Op het gebied van extreemrechts en accelerationisme[11] [12] werden dossiers gegenereerd die hoofdzakelijk betrekking hebben op potentieel gewelddadige eenlingen en personen die mogelijk extreem rechts gedachtengoed aanhangen en betrokken bleken te zijn bij transacties m.b.t. de aankoop van (vuur)wapens.

Zo bleek gedurende 2022 dat terrorismefinanciering een steeds bredere scope lijkt te krijgen. Daarnaast bleek in veel van de dossiers dat de gebruikte methoden en technieken blijven ontwikkelen en aanhaken bij nieuwe mogelijkheden. Zo lijkt het gebruik van innovatieve betaalsystemen meer en meer ingeburgerd te raken. Nieuwe manieren van betalen waarbij snelheid, gebruiksgemak en grenzeloos betalen centraal staan kwamen we in 2022 meerdere malen tegen bij kwaadwillenden. Wat met name opvalt, is het toegenomen gebruik van virtuele IBAN's. Dit zijn volledig digitale alternatieven voor traditionele rekeningen. Wat bijvoorbeeld terugkwam in bepaalde dossiers zijn Nederlandse ingezetenen die één of meerdere virtuele IBAN's openen in een andere Europese lidstaat. Hier kan uiteraard een legitieme reden voor zijn. Maar in deze gevallen bleek dat niet zo te zijn en werden de virtuele IBAN's gebruikt ter versluiering of voor katvangers. Ook andersom kwam voorbij. Niet-ingezetenen die één of meerdere virtuele IBAN's openen in Nederland voor dezelfde reden: uit het zicht blijven van lokale opsporingsdiensten. Deze werkwijze kwam naar voren in dossiers met betrekking tot zowel Jihadistische als extreemrechtse groeperingen. Het is belangrijk om te benoemen dat virtuele IBAN's gereguleerde producten zijn die in de meeste gevallen een legitiem doel kennen. Echter, het gemak waarmee ze geopend kunnen worden in verschillende landen zorgt voor situaties waarbij de geldstroom onoverzichtelijk kan zijn. Voor FIU-Nederland wordt dit deels ondervangen door de afspraak tussen Europese FIU's om transacties waarbij (recht)personen uit een andere lidstaat zijn betrokken actief te delen met de FIU van die betreffende lidstaat. Maar willen we extra informatie, bijvoorbeeld van de buitenlandse poortwachter, dan is dit een tijdrovend proces. Een verhoogd risico aangezien in zaken rond terrorisme en de financiering van terrorisme de tijdsfactor bij informatie-uitwisseling van groot belang is. Daarnaast kan het, los van tijdrovend, ook zeer complex zijn. Een voorbeeld is als een virtuele IBAN gekoppeld wordt aan andere innovatieve diensten zoals cryptoplatformen. We merken dat deze versnippering van de betaalketen het werk van niet alleen ons, maar ook van de poortwachters en onze publieke partners, aanzienlijk complexer maakt.

3.2.2 Verschuivingen binnen het terrorismedomein

Terrorisme gaat veelal gepaard met (de dreiging van) excessief geweld. Dit excessieve geweld vindt echter ook plaats buiten het traditionele terrorismedomein. Personen vanuit de georganiseerde misdaad die door toepassing van bijzonder zwaar geweld een (selecte) groep binnen de bevolking proberen te dwingen om bepaalde zaken te doen of te laten. Vanuit FIU-Nederland konden we in 2022 financial intelligence leveren over liquidaties, de gijzeling van klanten in een winkel onder dreiging van explosieven, aanslagen op Poolse supermarkten, het plaatsen van explosieven bij woningen en bedrijven en tot slot, bedreigingen van landelijke en lokale politici. In een eerder jaaroverzicht spraken we al over de crime-terror nexus zoals Europol deze noemt: de ontwikkeling dat georganiseerde misdaad en terrorisme elkaar steeds beter weten te vinden op een transactiegerichte manier. Maar bovenstaande laat zien dat terrorisme en ondermijnende criminaliteit ook op fenomeenniveau dichter naar elkaar toegroeien. Een beweging die ook in het strafrecht waarneembaar is. Het OM heeft in de zaak betreffende de liquidatie van Peter R. de Vries in de strafeis namelijk aangegeven dit te beoordelen als een terroristisch misdrijf [13]. Een ontwikkeling die heel concreet zichtbaar is in tabel 9 in bijlage I. Uit deze tabel komt naar voren dat een aanzienlijk deel van de dossiers die starten op indicaties van terrorismefinanciering uiteindelijk toch om andere vormen van misdaad blijken te gaan. Een mooi voorbeeld van hoe dit werkt zijn de gemeenschappelijke projecten met meldingsplichtige instellingen op vuurwapens. Deze projecten zijn oorspronkelijk gestart vanuit terrorismedreiging. Ze hebben gezorgd voor meer bewustwording en een hoger kennisniveau bij de deelnemende poortwachters. Hierdoor is het aantal informatieve meldingen toegenomen. Voor een klein deel lijken deze inderdaad betrekking te hebben op terrorisme. Maar voor het grootste deel kwam uit de analyse een link naar voren met georganiseerde misdaad die zeer waardevol bleek voor opsporingsdiensten.

11 Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland 57 22-11-2022 -NCTV accelerationisme de voornaamste rechts-extremistische geweldsdreiging. Deze stroming propageert terroristisch geweld als legitiem middel om het ideaal van een witte etnostaat te bereiken.
12 Jaarverslag AIVD 2021 'Accelerationisme' - een gewelddadige stroming binnen het rechts-extremisme.

13 https://www.trouw.nl/nieuws/hoe-de-moord-op-peter-r-de-vries-een-terroristisch-misdrijf-kan-zijn~b7a37c60/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F

Nawoord

Op het moment dat ik dit schrijf zitten we midden in de discussie over het wetsvoorstel plan van aanpak witwassen. In deze discussie komt veel naar boven. Zo is privacy een belangrijk onderwerp van het maatschappelijke en politiek debat. Het is goed dat er tegenwoordig meer bewustwording is ten aanzien van het delen van data. Wel denk ik dat het van belang is om steeds weer de nuance aan te brengen in de discussies. In het Wwft-domein werken zeer veel organisaties samen. Data delen is in deze samenwerking fundamenteel. Maar de aanpak van witwassen, onderliggende delicten en terrorisme financiering, kan niet zonder het grondig afwegen van belangen. Waar weegt de privacy zwaarder? Waar kunnen we zowel de privacy van burgers beschermen en ook die criminele machtsstructuren blootleggen? Het zijn complexe vragen die we met z'n allen moeten beantwoorden. Waar het heen gaat met het wetsvoorstel gaan we de komende maanden zien. Maar welke kant het ook op gaat, privacy en transparantie zullen en moeten er onderdeel van zijn. Waarden die ook voor FIU-Nederland van groot belang zijn. Daarom zijn wij bijvoorbeeld al langere tijd bezig met het Impact Assessment voor Mensenrechten bij de inzet van Algoritmes (IAMA). Zo kunnen we ook in de toekomst op een verantwoorde manier om blijven gaan met nieuwe technologische mogelijkheden. Mogelijkheden waarin we blijven investeren. Wanneer u een vaste lezer bent van onze jaaroverzichten heeft u dit al meer gehoord, het investeren in techniek. Het is iets wat de komende jaren ook zal blijven terugkeren. Want het gaat erg snel. Het aantal medewerkers zal ten opzichte van vier jaar geleden de komende periode verdubbelen. Voor overheidsbegrippen is dit een enorme groei. Het aantal meldingen is in vijf jaar tijd zelfs vervijfvoudigd. Er zijn meer meldergroepen. Er is meer aandacht voor de Wwft. Er is meer aandacht voor en vanuit de keten. En er is ook meer complexiteit. Door bijvoorbeeld versnippering van de betaalketen, maar ook doordat fenomenen die eerder min of meer los van elkaar leken te staan naar elkaar toe groeien zoals ondermijnende criminaliteit en fraude. We staan dus met ons allen voor een grote uitdaging.

Die grote uitdaging lijkt nog niet overal doorgedrongen te zijn. Eén van de uitspraken in de discussie over het zojuist besproken wetsvoorstel staat mij nog levendig bij. Iemand zei dat private partijen helemaal geen rol zouden mogen spelen in misdaaddetectie, dat zou alleen de overheid mogen. Het vertrouwen in de overheid dat hieruit sprak stemt mij trots. En ergens snap ik ook wel waar deze uitspraak vandaan komt. Maar het is een volstrekt achterhaalde visie. De overheid alleen kan het misdaadprobleem niet oplossen. Het is te complex en te omvangrijk. We hebben daar iedereen bij nodig. Het is ook hierom dat in de internationale normen (FATF) private partijen een belangrijke rol toebedeeld hebben gekregen zoals die ook tot uiting komt in onze nationale Wwft.

We zullen daarom moeten blijven investeren in samenwerken en verbinding. In eerste instantie op samenwerking binnen de organisatiegrenzen. Bij een poortwachter waar Veiligheidszaken nadrukkelijker afstemt met de anti-witwasafdeling. Of binnen de FIU-Nederland waar de collega's van terrorismefinanciering samenwerken met de collega's van witwassen. Maar we moeten zeker ook investeren in samenwerken over de organisatiegrenzen heen. Er zijn al langer mooie initiatieven zoals het FEC en de Fintell Alliance. Hierop blijven we inzetten. In 2023 gaan we bijvoorbeeld verkennen of we de Fintell Alliance methodiek ook op Caribisch Nederland kunnen implementeren. Een hele mooie stap. De nadruk ligt hier echter wel op de banken. Een grote meldergroep in termen van aantallen ongebruikelijke transacties. Maar wel slechts één meldergroep. Er zijn nog 28 andere meldergroepen. Met de snelle en grote ontwikkelingen op het gebied van criminaliteit is het nóg belangrijker om een breed perspectief te houden. Om bijvoorbeeld de versnippering van de betaalketen te ondervangen zou het interessant zijn de bestaande samenwerkingen eens breder te trekken dan één meldergroep. Om te kijken wat PSP's kunnen toevoegen, of accountants. Wij zijn immers één Wwft-keten. En binnen die keten is er ruimte om elkaar verder te versterken. Wij willen daar als FIU-Nederland graag een stap in zetten. In lijn met de FAFT-evaluatie onderzoeken wij de komende periode daarom hoe wij onze financial intelligence nog beter kunnen overdragen aan onze publieke partners. Hoe we meer inzicht krijgen in wat financial intelligence in welke fase en bij welke interventie precies toevoegt. Meer inzicht in dit proces heeft twee grote voordelen. Ten eerste kunnen we op basis daarvan een verdiepingsslag maken in de voorlichting richting meldingsplichtige instellingen omdat we concretere terugkoppeling kunnen geven, een wens van veel melders. Ten tweede zal het ons in staat stellen om gerichtere financial intelligence producten te creëren voor de publieke partners die bijdragen aan een breed scala aan interventies, niet alleen strafrechtelijk. Dit versterkt uiteraard weer het inzicht waardoor er een circulaire beweging ontstaat die de hele keten continu versterkt. Een keten die, tot mijn grote trots, ook in 2022 weer veel heeft bijdragen aan het voorkomen en bestrijden van witwassen, onderliggende delicten en terrorismefinanciering.

Hennie Verbeek-Kusters
Hoofd FIU-Nederland

I Bijlage

De cijfers op een rij

Tabel 3: *Aantallen meldingen per meldergroep in 2022*

Aantal meldingen per meldersgroep (Exclusief Caribisch Nederland)

	2020		2021		2022		
Meldergroep	**Aantal**	**Waarvan MT**	**Aantal**	**Waarvan MT**	**Aantal**	**Waarvan MT**	**Waarvan subjectief**
Aanbieder kansspelen op afstand	A		797		29.180		10%
Aanbieder van bewaarportemonnees	243		111.583		32.594		20%
Accountant	2.466		2.741		2.233		95%
Advocaat	21		13		15		94%
Bank	245.148	2.800	262.991	393	553.327	500	100%
Belastingadviseur	383		323		433		90%
Belastingdienst	9		0		1		100%
Beleggingsinstelling	130		201		245		99%
Beleggingsonderneming	143		79		86		100%
Bemiddelaar in levensverzekeringen	0		4		0		nvt
Betaaldienstverlener	194.894	183.604	280.871	263.499	249.504	211.296	56%
Betaaldienstverlener - PSP	227.987	172	357.347	257	751.742	249	12%
Domicilieverlener	26		16		6		63%
Douane	3.781		3.920		4.070		3%
Elektronischgeldinstelling	583		1.565	1	18.790	17.798	35%
Foreign Intelligence [B]	-		470		94.154		100%
Handelaar - Antiquiteiten	A		5		3		67%
Handelaar - Edelstenen	726		819		1.352		48%

Aantal meldingen per meldersgroep (Exclusief Caribisch Nederland)

	2020		2021		2022		
Meldergroep	**Aantal**	**Waarvan MT**	**Aantal**	**Waarvan MT**	**Aantal**	**Waarvan MT**	**Waarvan subjectief**
Handelaar - Goederen overig	477		594		678		66%
Handelaar - Kunst en antiek	18		C		C		nvt
Handelaar - Kunstvoorwerpen	A		45		173		45%
Handelaar - Vaartuigen	52		36		20		5%
Handelaar - Voertuigen	4.153		3.780		3.230		20%
Instelling voor Collectieve Belegging en Effecten	3		9		7		100%
Juridisch dienstverlener	2		1		1		0%
Levensverzekeraar	9		38	17	42		100%
Makelaar onroerend goed	246		212		218		85%
Meldingsplichtig op grond van Verordening	1		0		0		nvt
Niet Bank - Bedrijfsadvisering	2		0		0		nvt
Niet Bank - Beheer effecten	0		0		0		nvt
Niet Bank - Creditcards	27.656		6.288		9.985		5%
Niet Bank - Interbankmarkten	29		20		19		100%
Niet Bank - Leasing	1		29		321		98%
Niet Bank - Verstrekken leningen	233		153		406		98%
Notaris	1.060		1.100		1.213		95%
Overheid - Overig	0		0		2		0%
Pandhuis	167		122		139		63%
Speelcasino	3.764		3.310		9.284		15%
Taxateur	3		9		1		100%
Toezichthouder	76		39		40		100%
Trustkantoor	146		87		89		96%
Verhuurder van safes	52		32		41		98%
Wisseldienst virtuele valuta	7.066		190.345		131.702		26%
Wisselinstelling	491		417		830		44%
TOTAAL	**722.247**	**186.576**	**1.230.411**	**264.167**	**1.896.176**	**229.843**	

A Was in dit jaar nog geen (separate) meldingsplichtige groep.

B Foreign Intelligence zijn spontane verstrekkingen en cross border disseminations die we ontvangen vanuit andere FIU's. Door investeringen in technologie kunnen we deze informatie nu sneller en beter verwerken. In 2021 werden reeds de spontane verstrekkingen separaat gemonitord en in 2022 hebben we daarbij volledig zicht gerealiseerd op de ontvangen cross border disseminations

C I.v.m. wijziging in de Wwft in 2020 is de meldergroep "Kopers/verkopers van kunst en antiek" gewijzigd in twee meldergroepen, te weten "kopers/verkopers van kunst" en "kopers/verkopers van antiek"

Tabel 4: *Aantal melders per meldergroep in 2022*

Meldergroep	2020	2021	2022
Aanbieder kansspelen op afstand	A	7	18
Aanbieder van bewaarportemonnees	2	5	5
Accountant	372	346	397
Advocaat	16	9	12
Bank	54	59	55
Belastingadviseur	80	76	77
Belastingdienst	2	0	1
Beleggingsinstelling	13	14	12
Beleggingsonderneming	7	12	12
Bemiddelaar in levensverzekeringen	0	2	0
Betaaldienstverlener	18	17	16
Betaaldienstverlener - PSP	23	32	31
Domicilieverlener	6	4	3
Douane	1	1	1
Elektronischgeldinstelling	6	8	8
Foreign Intelligence [B]	-	1	2
Handelaar - Antiquiteiten	A	1	2
Handelaar - Edelstenen	34	40	36
Handelaar - Goederen overig	75	80	87
Handelaar - Kunst en antiek	4	C	C
Handelaar - Kunstvoorwerpen	A	5	10
Handelaar - Vaartuigen	26	24	12
Handelaar - Voertuigen	693	744	630
Instelling voor Collectieve Belegging en Effecten	2	3	2
Juridisch dienstverlener	2	1	1
Levensverzekeraar	3	6	4
Makelaar onroerend goed	98	91	99
Meldingsplichtig op grond van Verordening	1	0	0
Niet Bank - Bedrijfsadvisering	1	0	0
Niet Bank - Creditcards	5	3	3
Niet Bank - Interbankmarkten	1	1	1
Niet Bank - Leasing	1	6	5
Niet Bank - Verstrekken leningen	13	10	16
Notaris	295	318	331
Overheid- overig	0	0	1
Pandhuis	5	4	3
Speelcasino	1	1	1
Taxateur	3	7	1
Toezichthouder	4	3	3
Trustkantoor	30	30	28
Verhuurder van safes	1	1	1
Wisseldienst virtuele valuta	12	23	24
Wisselinstelling	3	2	2
TOTAAL	**1.913**	**1.997**	**1.953**

A Was in dit jaar nog geen (separate) meldingsplichtige groep.

B Foreign Intelligence zijn spontane verstrekkingen en cross border disseminations die we ontvangen vanuit andere FIU's. Door investeringen in technologie kunnen we deze informatie nu sneller en beter verwerken. In 2021 werden reeds de spontane verstrekkingen separaat gemonitord en in 2022 hebben we daarbij volledig zicht gerealiseerd op de ontvangen cross border disseminations.

C I.v.m. wijziging in de Wwft in 2020 is de meldergroep "Kopers/verkopers van kunst en antiek" gewijzigd in twee meldergroepen, te weten "kopers/verkopers van kunst" en "kopers/verkopers van antiek".

Tabel 5: *Aantal verdachte transacties* per meldergroep in 2022**

Meldergroep	2020		2021		2022	
	Aantal	Waarvan MT	Aantal	Waarvan MT	Aantal	Waarvan MT
Aanbieder kansspelen op afstand	A		63		1.993	
Aanbieder van bewaarportemonnees	0		2.610		2.631	
Accountant	573		1.107		461	
Advocaat	6		9		4	
Bank	40.382	526	47.325	78	51.939	41
Belastingadviseur	96		125		60	
Belastingdienst	5		2		1	
Beleggingsinstelling	17		11		18	
Beleggingsonderneming	3		5		6	

Meldergroep	2020 Aantal	2020 Waarvan MT	2021 Aantal	2021 Waarvan MT	2022 Aantal	2022 Waarvan MT
Bemiddelaar Levensverzekeringen			3		0	
Betaaldienstverlener	46.882	42.276	25.781	24.245	19.759	18.024
Betaaldienstverlener - PSP	9.984	5	12.732	10	5.000	12
Domicilieverlener	11		10		2	
Douane [C]	725		549		218	
Elektronischgeldinstelling	3		11		19	4
Foreign Intelligence [B]	-		181		625	
Handelaar - Antiquiteiten	A		0		0	
Handelaar - Edelstenen	175		140		125	
Handelaar - Goederen overig	104		70		163	
Handelaar – Kunst en antiek	0		D		D	
Handelaar - Kunstvoorwerpen	A		0		35	
Handelaar - Vaartuigen	4		2		5	
Handelaar - Voertuigen	574		638		302	
Levensverzekeraar	4		8		19	
Makelaar onroerend goed	40		36		26	
Niet Bank - Creditcards	1.865		635		811	
Niet Bank - Interbankmarkten	2		13		3	
Niet Bank - Leasing	0		7		14	
Niet Bank - Verstrekken leningen	89		100		141	
Notaris	538		351		387	
Pandhuis	54		39		27	
Speelcasino	1.616		770		846	
Toezichthouder	43		39		29	
Taxateur	2		0		0	
Trustkantoor	31		10		50	
Verhuurder van safes	5		11		25	
Wisseldienst virtuele valuta	3		3.250		6.059	
Wisselinstelling	113		33		90	
	103.947	**42.807**	**96.676**	**24.333**	**91.893**	

**Verdachte transacties zijn opgevraagd op doormelddatum, dat wil zeggen de datum dat een ongebruikelijke transactie verdacht wordt verklaard. Verdachte transacties in een bepaald jaar kunnen zodoende niet worden vergeleken met de ongebruikelijke transacties (opgevraagd op registratiedatum) in een bepaald jaar.*

A Was in dit jaar nog geen (separate) meldingsplichtige groep.
B Foreign Intelligence zijn spontane verstrekkingen en cross border disseminations die we ontvangen vanuit andere FIU's. Door investeringen in technologie kunnen we deze informatie nu sneller en beter verwerken. In 2021 werden reeds de spontane verstrekkingen separaat gemonitord en in 2022 hebben we daarbij volledig zicht gerealiseerd op de ontvangen cross border disseminations.
C Douane werd tot en met 2020 opgesplitst in meldplicht en meldrecht. In dit overzicht zijn voor 2020 de VT's bij elkaar opgeteld.
D Is sinds 2021 opgenomen in de groepen "Kunstvoorwerpen" en "Antiquiteiten" als gevolg van de wetswijziging waardoor dit gedurende 2020 separate meldingsplichtige groepen zijn geworden.

Tabel 6: *Aantal geregistreerde criminaliteitsvormen in dossiers* in 2022*

Delictsvorm	Aantal dossiers	Aantal transacties
Corruptie	77	686
Cybercrime	43	154
Drugs	251	2.390
Fraude	545	11.995
Kinderporno	37	261
Mensenhandel	71	2.252
Mensensmokkel	9	139
Moord en doodslag	12	190
Ondergronds bankieren	81	3.488
Radicalisering	19	73
Sanctiewetgeving	163	2.207
Terrorisme	142	2.970
Terrorismefinanciering	106	2.082
Wapenhandel	11	97
Wet wapens en munitie	89	315
Witwassen	2.207	33.565
Overig	85	1.183
Eindtotaal	**3.039**	**64.047**

**Dit betreft dossiers die gestart zijn op basis van een indicatie van de genoemde delictsvormen. Een dossier/transactie kan betrekking hebben op meerdere criminaliteitsvormen. Om die reden is de som van het aantal criminaliteitsvormen in de bovenstaande tabel hoger dan het aantal unieke dossiers en het aantal unieke transacties waarin het mogelijk was om criminaliteitsvormen te registreren.*

Tabel 7: *Aantal verdachte transacties per soort transactie in 2022*

Soort transactie	Aantal	Aandeel (%)
Contante transactie	10.519	11%
Girale transactie	47.041	51%
Money transfer	18.081	20%
Overig	16.252	18%
Totaal	**91.893**	**100%**

Tabel 8: *Aantal* en aandeel** bedrag verdacht verklaarde (uitgevoerde) transacties in 2022*

	Aantal	Aandeel (%)	Bedrag in €	Aandeel bedrag (%)
< €10.000	60.866	68%	75.652.321	<1%
€10.000 tot €100.000	22.641	25%	727.669.336	2%
€100.000 tot €1.000.000	4.818	5%	1.275.855.382	4%
€1.000.000 tot €10.000.000	871	1%	2.478.754.659	8%
€10.000.000 tot €100.000.000	192	<1%	4.770.530.853	16%
> €100.000.000	37	<1%	20.664.049.171	69%
Eindtotaal	**89.425**	**100%**	**29.992.511.724**	**100%**

**Voorgenomen transacties (2.468 transacties) zijn buiten beschouwing gelaten.*
***Door afrondingsverschillen tellen de percentages in de tabel niet exact op tot 100%.*

Tabel 9: *Dossiers die waren gestart op aanwijzing van terrorisme/terrorisme financiering in 2022*

	Aantal dossiers	Aandeel (%)	Aantal transacties	Aandeel (%)
T/TF[1]	149	50%	1.614	28%
TF+anders[2]	86	29%	3.294	57%
Anders[3]	64	21%	919	16%
Eindtotaal	**299**	**100%**	**5.827**	**100%**

1 *Dit zijn dossiers die gestart zijn op basis van een indicatie van terrorisme(financiering) en waarbij, na analyses van de FIU-Nederland, bleek dat deze daar inderdaad mogelijk aan gerelateerd zijn.*
2 *Dit zijn dossiers die gestart zijn op basis van een indicatie van terrorisme(financiering) maar waar, na analyses van FIU-Nederland, ook een link met een mogelijk ander delict aan het licht kwam.*
3 *Dit zijn dossiers die gestart zijn op basis van een indicatie van terrorisme(financiering) maar waar, na analyses van FIU-Nederland, alleen een link met een mogelijk ander delict aan het licht kwam.*

Tabel 10: *Aantallen meldingen per meldergroep op Caribisch Nederland in 2022*

Meldersgroep	Aantal ongebruikelijke transacties
Bank	7337
Belastingadviseur	8
Bemiddelaar Levensverzekeringen	5
Douane	59
Handelaar - Voertuigen	3
Notaris	5
Speelcasino	39
Totaal	**7456**

Tabel 11: *Aantal verdachte transacties en dossiers per doormeldreden op Caribisch Nederland in 2022*

Doormeldreden	Aantal	Aandeel (%)	Aantal dossiers	Aandeel (%)
Eigen onderzoek	132	18%	6	10%
VROS	554	77%	51	85%
LOvJ	34	5%	3	5%
Totaal	**728**	**100%**	**60**	**100%**

Tabel 12: *Top 5 van het aantal ontvangen informatieverzoeken (Request for Information, RFI's) van buitenlandse FIU's in 2022*

	Land	Aantal RFI's
1	Italië	69
2	Duitsland	61
3	Luxemburg	43
4	België	32
5	Frankrijk	30

Tabel 13: *Top 5 van het aantal verzonden informatieverzoeken (RFI's) aan buitenlandse FIU's in 2022*

	Land	Aantal RFI's
1	Duitsland	76
2	Spanje	59
3	België	49
4	Verenigde Arabische Emiraten	31
5	Groot-Brittannië	29

Tabel 14: *Ingekomen LOvJ-verzoeken in 2022 opgedeeld per opsporingsdienst*

Nationale Politie		Andere opsporingsdiensten	
Eenheid Noord-Nederland	58	FIOD	161
Landelijke Eenheid	49	KMAR*	149
Eenheid Den Haag	42	Nederlandse Arbeidsinspectie	17
Eenheid Rotterdam	41	Korps Politie Caribisch Nederland	15
Eenheid Amsterdam	39	Rijksrecherche	14
Eenheid Zeeland West-Brabant	37	Functioneel Parket	7
Eenheid Oost-Nederland	36	NVWA-OID	6
Eenheid Midden-Nederland	36	Sociale Recherche	1
Eenheid Oost-Brabant	27	Recherche Samenwerkingsteam	1
Eenheid Noord-Holland	20	CJIB	1
Eenheid Limburg	16		
Subtotaal Nationale Politie	**401**	**Subtotaal andere opsporingsdiensten**	**372**

**Bevat zowel LOvJ-verzoeken van KMAR als KMAR-Schiphol.*

II Bijlage

De organisatie

Taken en doelen

De wettelijke taak van de FIU-Nederland is vastgelegd in artikel 13 van de Wwft. Dit betreft het ontvangen, registreren, bewerken en analyseren van ongebruikelijke transactiegegevens, om te bepalen of deze gegevens van belang kunnen zijn voor het voorkomen en opsporen van witwassen, onderliggende delicten en terrorismefinanciering, het verdacht verklaren en daarna verstrekken van deze transactiegegevens aan de diverse (bijzondere) opsporingsdiensten en inlichtingen- en veiligheidsdiensten. Behalve op deze taak richt de FIU-Nederland zich ook, zoals vereist in artikel 13 van de Wwft, op daarmee samenhangende taken, waaronder het geven van voorlichting aan publieke en private partners en het doen van onderzoek naar ontwikkelingen op het gebied van witwassen en terrorismefinanciering. Voor dit takenpakket had de FIU-Nederland in 2022 een budget van 13,4 miljoen euro en beschikking over een formatieve capaciteit van 94 fte. Binnen het takenpakket van de FIU-Nederland zijn zes strategische doelen geformuleerd voor de periode 2021-2025:

- **Voorlichten en onderzoeken.** De FIU-Nederland blijft inzetten op het versterken en verbreden van haar voorlichtingstaak. Een betere feedbackloop heeft hierin specifiek aandacht de komende periode om zo de kwaliteit van meldingen te vergroten. Naast operationele en tactische analyse gaan wij verder inzetten op strategische analyse en delen wij proactief trends en fenomenen die voor netwerkpartners niet zichtbaar zijn.
- **Samenwerken.** Alleen gezamenlijk met onze partners is de FIU-Nederland in staat om witwassen, onderliggende delicten en terrorismefinanciering te voorkomen en te bestrijden. Wij concentreren ons op samenwerkingsvormen die onze kerntaak versterken in binnen- en buitenland. We nemen hierin een leidende rol en experimenteren met nieuwe samenwerkingsvormen.
- **Digitalisering.** De FIU-Nederland omarmt en benut technologie om ongebruikelijke transacties slim en effectief te verwerken en onze analyses steeds verder te ontwikkelen. Door focus op datakwaliteit en digitalisering creëren wij meer capaciteit voor kwalitatief onderzoek en zetten we de volgende stap in het verder verbeteren van de waarde van onze output. Door de robot uit de mens te halen vergroten we bovendien het werkplezier van onze medewerkers.
- **Prioriteren.** Gelet op enerzijds de groei van het aantal ongebruikelijke transacties en onze bijdrage binnen diverse samenwerkingsverbanden en anderzijds de tot onze beschikking staande capaciteit, maken wij bewuste keuzes in wat wij wel en niet doen. Hierin hanteert de FIU-Nederland een risico gebaseerde focus.
- **Op de kaart zetten.** Het belang en de mogelijkheden van financial intelligence en de unieke rol van de FIU-Nederland is nog onvoldoende bekend. We zetten daarom verder in op het beter op de kaart zetten bij stakeholders van de waarde en potentie van de Wwft en financial intelligence.
- **Groei en ontwikkeling.** De FIU-Nederland groeit, in alle opzichten. Dit vraagt het nodige van onze organisatie. Wij zetten daarom specifiek in op de ontwikkeling van huidige en toekomstige medewerkers, het harmoniseren van bestaande processen en het ontwikkelen van nieuwe manieren van werken.

Werkwijze

De FIU-Nederland is op basis van de Wwft aangewezen als de entiteit waar ongebruikelijke transacties gemeld dienen te worden zoals beschreven in artikel 16 van de Wwft. Artikel 1a van de Wwft benoemt de 29 verschillende meldergroepen op wie deze meldingsplicht van toepassing is. De gemelde ongebruikelijke transacties worden vervolgens geanalyseerd om te bepalen of er voldoende grond is om deze verdacht te verklaren. Door het hoofd FIU-Nederland verdacht verklaarde transacties worden vervolgens ter beschikking gesteld aan de diverse (bijzondere) opsporings-, inlichtingen-, en veiligheidsdiensten. Met deze werkwijze waarborgt de FIU-Nederland haar bufferfunctie.

Positionering

Formeel maakt de FIU-Nederland onderdeel uit van de rechtspersoon Staat der Nederlanden. Beheersmatig is ze ondergebracht bij de Nationale Politie als een zelfstandige, operationeel onafhankelijke entiteit. Door (onder)mandatering beschikt het hoofd FIU-Nederland over de vereiste bevoegdheden ten aanzien van personeel en middelen, waarmee de zelfstandigheid en operationele onafhankelijkheid van de organisatie zijn gewaarborgd. De beleidslijn loopt rechtstreeks van de minister van Justitie en Veiligheid naar het hoofd van de FIU-Nederland. De beheersmatige lijn loopt via de korpschef van de Nationale Politie naar het hoofd FIU-Nederland.

III Bijlage

Gebruikte afkortingen

AMLA	Anti-Money Laundering Authority
AMLD6	Zesde Anti-Witwas Richtlijn
AMLR	Anti-Witwas Verordening
AR	Algemene Rekenkamer
BES	De openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Caribisch Nederland)
CJIB	Centraal Justitieel Incasso Bureau
DNB	De Nederlandsche Bank
EU	Europese Unie
FATF	Financial Action Task Force
FCI.Net	Financial Criminal Intelligence net
FEC	Financieel Expertise Centrum
FIR	Financial Intelligence Reports
FIU	Financial Intelligence Unit
FIOD	Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst
FTF	Foreign Terrorist Fighters
GoAML	Government Anti-Money Laundering, IT applicatie
Kmar	Koninklijke Marechaussee
KPCN	Korps Politie Caribisch Nederland
Ksa	Kansspelautoriteit
LOvJ	Landelijk Officier van Justitie
MT	Money Transfer (geldtransfer)
NCTV	Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid
OM	Openbaar Ministerie
OT	Ongebruikelijke Transactie

PPS	Publiek Private Samenwerking
PSP	Payment Service Provider (Betaaldienstverlener)
RFI	Request for Information
RIEC	Regionaal Informatie en Expertise Centrum
SCTF	Serious Crime Task Force
TF-Platform	Terrorisme Financiering Platform
TFTF	Terrorisme Financiering Task Force
VN	Verenigde Naties
VROS	Verwijzingsindex Recherche Onderzoeken en Subjecten
VT	Verdachte Transactie
Wwft	Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme
Wwft BES	Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme BES

Colofon

Uitgave: FIU-Nederland
Postbus 10638
2501 HP Den Haag

Website www.fiu-nederland.nl

Redactie: FIU-Nederland

Zoetermeer, juni 2023
Copyright © FIU-Nederland

Behoudens de door de wet gestelde uitzonderingen, alsmede behoudens voorzover in deze uitgave nadrukkelijk anders is aangegeven, mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de FIU-Nederland.

Aan de totstandkoming van deze uitgave is de uiterste zorg besteed. Voor informatie die nochtans onvolledig of onjuist is opgenomen, aanvaarden de auteur(s), redactie en de FIU-Nederland geen aansprakelijkheid. Voor eventuele verbeteringen van de opgenomen gegevens houden zij zich gaarne aanbevolen.